

Samferdselsdepartementet
Postboks 8010 Dep.
0030 Oslo

Vår dato:
20.06.2012
Vår ref:
ÅK 2012/0011

Høringsuttalelse: Etatenes planforslag: Nasjonal transportplan 2014-2023

Norsk Landbrukssamvirke viser til etatenes planforslag til Nasjonal transportplan 2014-2023. Norsk Landbrukssamvirke er interesseorganisasjon for samvirkeforetakene i landbruket. Blant medlemsorganisasjonene er TINE SA, Nortura SA, Norske Felleskjøp SA, Hoff SA og Norges Skogeierforbund. Disse er betydelige transportbrukere, og er derfor opptatt av innholdet i NTP, og ikke minst den videre oppfølging og gjennomføring.

Den landbruksbaserte industrien er avhengig av å transportere på alle typer veier. Det transporteres innsatsfaktorer, for eksempel gjødsel og fôr ut til de enkelte gårdsbruk, og hentes inn produkter fra de samme. Dette er i betydelig grad levende dyr og ferskvarer, som stiller krav til regelmessighet og forutsigbar tidsbruk. Videre skjer en betydelig vareforflytning mellom landsdeler, og endelig foretas distribusjon av foredlede produkter ut til detaljhandel.

Et betydelig samferdselsløft er nødvendig

Etatenes planforslag viser at det trengs en betydelig opprustning av infrastrukturen her til lands. Norsk Landbrukssamvirke mener Regjeringen minst må legge til grunn etatenes økning i rammen på 45 prosent når ny NTP skal fremlegges Stortinget

Selv med en økning i rammene på 45 prosent, vil det være utfordrende å ta igjen vedlikeholdsetterslep og fornye vei- og jernbanenettet raskt nok i forhold til de behov næringsliv og samfunn for øvrig har. I tillegg til at Regjeringen må sørge for at rammene blir minimum på nivå med det som foreslås av fagetatene, må det også hver krone på samferdselsutbygging fremover bli brukt så effektivt som mulig. Tiden er nå overmoden for å bygge vei- og jernbanestrekninger sammenhengende og ikke stykkvis og delt.

En satsning på kollektivtransporten er riktig og nødvendig

Norsk Landbrukssamvirke er enige med fagetatene med at utfordringene rundt storbyene må løses. Den forventede befolkningsveksten og vekst i økonomien de kommende årene gjør det helt nødvendig å igangsette en storstilt satsning på infrastruktur både med hensyn til opprustning av vei og jernbane. Dagens veier og jernbane er kraftig underdimensjonert. En rask utbygging av jernbanen (intercity-trangelet) og stamveinettet er derfor særdeles viktig for å kunne få en velfungerende, effektiv og forutsigbar person og varetransport.

Landbrukssamvirket trenger gode veier i hele landet

Norsk Landbrukssamvirke mener det er riktig å satse på å få flyttet gods fra vei og over på sjø og bane. Det er imidlertid også nødvendig å få et stamveinett av gjennomgående høy kvalitet. Forventet vekst i tungtransporten på vei er formidabel i de neste årene. Jernbane og havnestruktur med tilliggende terminaler tar tid å få bygget ut, og det finnes derfor ikke noe alternativ til opprustning av veinettet om ikke avstandsulempene til norsk næringsliv skal øke.

Landbrukssamvirkene møter stadig hardere konkurranse fra importerte varer. Det er i den forbindelse viktig at standarden på infrastrukturen i Norge ikke er vesentlig lavere enn hva konkurrerende næringsliv i våre naboland har. Det er flere utviklingstrekk som tyder på at transporten fra landbrukssamvirkene vil øke fremover. Matproduksjonen i Norge må foregå der arealene er og vil fortsatt være en distriktsnæring. Flyttestrømmene og befolkningsveksten er sterkest mot det sentrale østlandsområdet. Det betyr at stadig mer av maten må transporteres dit den skal konsumeres.

Detaljister og grossister stiller stadig større krav til leveringsregularitet. Lagerkapasiteten er satt til et minimum hos detaljistene og det krever at leveransefrekvensen øker. Lav lagerkapasitet fører dessuten til høyere krav til punktlighet på leveransene, og dette bidrar til økt transport. Anleggsstrukturen i landbrukssamvirket er rasjonalisert og spesialisert. Færre anlegg med spesialiserte produksjonslinjer fører til mer mellomtransport og økt transport til sluttbruker.

Stamveinettet må rustes opp til tåle næringslivets behov

Norsk Landbrukssamvirke mener at en rask opprustning av stamveinettet må legge grunnlaget for en permanent heving av tillatte vekt- og lengdegrensene for vogntog til 60 tonn og 25,25 meter. Det vil være samfunnsøkonomisk lønnsomt å få et sammenhengende stamveinett som tåler en slik av økning av vekt- og lengdegrensene. En overgang til større og lengre vogntog vil gi bedre trafiksikkerhet totalt sett. Dette skyldes at hvis vekt- og lengdegrensene for kjøretøy økes, vil dette bety færre vogntog på veiene, og det vil i sum redusere antall trafikkulykker hvor vogntog er involvert.

Færre vogntog på veiene vil også redusere veislitasjen gjennom at den totale kjørelengden fra tungtransporten vil gå ned. Det vil i neste omgang bety at lavere vedlikeholdskostnader på veinettet.

En økning i vekt- og lengdegrenser vil totalt sett bety en betydelig reduksjon i klimagassutslipp fra transportsektoren. Vår industri generer mye bulk transport, og med større biler vil antall lass kunne reduseres kraftig. Dette gir samlet sett færre antall kilometer på veiene, mindre dieselforbruk og derigjennom en CO2-reduksjon på omkring 10 prosent.

En heving av vekt- og lengdegrenser for tungtransport vil bidra til å øke konkurransekraften til norsk industri. Lavere kostnad per transporterte enhet vil også være en viktig faktor for å styrke industrien i en tid med økende internasjonal konkurranse.

Med vennlig hilsen
Norsk Landbrukssamvirke

Eugen Tømte
Direktør

Age Klepp
Rådgiver